

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in velja po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za četrt leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za četrt leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXIX.

V Ljubljani 7. malega travna 1876.

List 14.

Pogovori.

X.

Če ima protestanstvo versko edinstvo? Veliko protestantov se spreobrača. Švedski bogoslovec v Rimu.

Vprašanje. Pojasnil si mi bil pri zadnjem pogovoru, da se jutrova nezedinjena cerkev nikakor ne more imenovati edina; kaj pa praviš o protestanški cerkvi?

Odgovor. O protestanški cerkvi se v pravem pomenu še govoriti ne more, ker nima mašništva in družih lastnj v to potrebnih; vendar pa, ker se že tako govori, vzemiva v pogovor tudi protestanško verstvo in njegovo razmero do edinstva Kristusove Cerkve.

V. Ali more tedaj protestanstvo imeti edinstvo v uku in veri?

O. Ne more. Luter sam je to spoznal in izrekel v pismu do Antverpenčanov, ko je pisal: „Skorej ravno toliko vér je, kolikor glav. Ni ga bedaka, kadar se mu je ravno sanjalo, da bi ne menil sebe za razsvetljenega od Boga ter se ne razglasil za preroka“. In temu se ni čuditi, ker to verstvo po vsem svetu le biblije seje kakor verske aposteljne, rekoč: „Beri te-le bukve in prevdarjaj s svojo pametjo, zakaj to je edini sodnik in edino ravnilo za tvojo vero. V njih boš lahko našel svoje veroizpovedanje, pravilo za svoje življenje, postavljanje za svoje dolžnosti“. Luter se je ponašal: „Za-me biblija govori! Kdor bere biblijo, se more smejati čez papeže, cerkvene zборе in vseučiliša“. Sv. pismo, kakor si ga vsak po svoji pameti razlaga, je tedaj verstvo protestantov.

V. Ta je pa čudna, ta! Potem, se vé, od njih verske edinstva besedice več govoriti ni. Sej slehernemu je znano, če štirje na vsakem voglu hiše pripovedujejo ravno tisto reč, ki so jo brali, jo bo že vsak kaj drugač zakermil. S tako imenitno in visoko rečjo, na katero je zastavljen človeški časni in večni blagor, se vendar tako vneumno ne more delati, da bi tolmačenje slehernemu bilo zročeno ali dopušeno. Tega neskončno dobri Bog ni storil. Pač res mora potlej po Lutrovem izreku biti „toliko vér, kolikor je glav“. Tukaj je Luter sam spoznal, kako jo je zagazal. Škoda, da ni Luter še povedal, kako naj si otroci in nevedni, ki še brati ne znajo, vero iz biblije zajemajo, kako naj sv. pismo tolmačijo?

O. Protestantje imajo sicer svoje pastore namesto duhovnov in mašnikov; toda ti nimajo od nikoder oblasti svoje poslušavce v vesti zavezovati, da naj ravno tako ali tako verujejo, kakor namreč oni razlagajo in učé, ker sprejeli so nauk, da smé sv. pismo vsak prosto

tolmačiti. Ravno zato tudi nimajo nobenega načela ali principa za versko edinstvo, in od tod je bilo že o Lutrovem času toliko vér kolikor glav.

V. Čudno se mi zdi, kako se Luterani toliko ponašajo z biblijo, če jo pa tako malo cenijo, da si smé vsak svoje lastno versko kopito iz nje delati? Ni mogoče, da bi bil sv. Duh, ki je sv. pismo pisavcem navdajal, toliko pomenov sklenil z vsakim stavkom, kolikor se jih prostim preiskovavcem poljubi v njih najti: sej vendar resnica je le ena!

O. Protestantje se podveržejo božji besedi, pa ne tako, kakor jo je Bog govoril in hotel, da naj se umeva, ampak tako, kakor si jo vsak sam pripravná, kajti vsak poleg svobodnega preiskovanja to v sv. pismu najde, kar po svoji pameti najti méni. Pojasnil sem ti pa že v prejšnjih pogovorih, kako potrebna je verska edinstvo in kako je Kristus preskerbel, da se je ohranila ta edinstvo, ker je ves nauk, vso vero s sv. pismom in besednim izročilom izročil svoji nezmotljivi Cerkvi in njenemu nezmotljivemu poglavarju, da se tudi ne pika nauka ne spremeni in v bistvenih rečeh drugač ne razlaga kot tako, kakor je hotel nebeški začetnik svete Cerkve.

V. Rekel si, da so tolikeri protestantje, ali bi mi hotel nekatere imenovati?

O. To so n. pr.: Luterani, evnglovci, kalvini, melanhtonarji, gomaristi, arminjani, socinjani, metodovci, kvakavci, momierji in brez števila drugih.

V. Morebiti so pa različni le v malenkostih, ne pa v bistvu vere?

O. V prvih in naj imenitnejših resnicah so si nas križem. Sedanji Luterani so marsikaj opustili, kar je Luter še veroval in učil. Mnogi pastori v Kristusa samega kakor v Boga več ne verujejo. Eden anglikansko-protestanških škofov sam je rekel: „Kaj so te (mnoge imena raznih protestantov) družega kakor zagrinjalo vsem zmotam in strastim prepušene vere, kakor očitno spoznanje protestanstva, da vsakemu pusti prostost vse verovati in torej tudi vse storiti“. V Genfu na Švicarskem so družine, katerih vsaki ud se šteje k kakemu drugemu spoznanju, ker vsak biblijo po svojem tolmači. Prestavljavec bukev „Schutzschrift der Pastoren zu Genf“ (4. zvez. vsih Geigerjevih spisov, Luzern 1837) pravi v predgovoru: „Znano je, da pastori genfski tajé naj tehtnejši skrivnosti keršanske vere, n. pr. sv. Trojico, da je Kristus Bog, odrešenje po Jezusovi smrti, izvirni greh itd. in sklenili so vsega tega ne v katehezah ne v pridigah več ne omeniti“. Protestant Dudith pa pravi: „Naši ljudje se dajo zapeljati od vsacega vetra. Ako veš, kakošno vero imajo danes, ne moreš reči, kakošno bodo imeli jutri. (Brief an Beza, inter Epist. Bezae.)

Po pravici je torej slavni P. Lacordér leta 1845 v

cerkvi Notre Dame v Parizu klical: „V šestnajstem stoletju je Evropa živela edina pod gospostvom katoliške Cerkve. Tu pride neki meših, kateremu ta edinost ni bila všeč, kateremu se je poljubilo jo razdijati, da bi bolji naredil. Ločil se je od živega telesa, čigar ud je bil, in vzel je seboj zakonik, evangelijskega Jezusa Kristusa, ko ogelni kamen svoje nove edinosti. Toda, gospodje, vi poznate vspehe tega početja, vi veste, kaj se je naredilo iz edinosti duhov v rokah Lutra in njegovih naslednikov. Danes, čez tri sto let, so se sošli v Berlinu, včeraj so se zbrali v Parizu, predvčeršnjim v Londonu, v najstrašnejšem posipu, ki ga je kdo kdaj vidil, iskat si filozofskega ogelnega kamna edinosti.“ (Prim. P. Maurel 51. i. d.)

V. Če je tako očitna protestantska zmota, kako pa vender, da ne spregledajo in se k svoji zapušeni materi Cerkvi nazaj ne vernejo?

O. Brezštevili, ki z blagim srcem resnice iščejo, se pač spreobrnejo. Kdo bo oštel n. pr., koliko anglikancev se vsako leto poverne v katoliško Cerkev, ki so jo bili njih očetje nevhvaležno zapustili. Tudi po Nemškem spreobračanju niso redke; čisto gotovo pa je, da sedanje preganjanje bismarkovsko bode mnogim zmotenim oči odperlo. Veselo je, kar se je te dni bralo. Pribežalo je v Rim več nemških duhovnov, bogoljubnih in učenih mož, ki so zaradi svoje zvestobe v pravi veri preganjanje terpele. Tudi neki bogoslovec iz Švedije je tam in se pripravlja na duhovski stan. Bil je veliko let luteranski pastor, ni pa našel pokoja v luterstvu. Šel je v Ameriko, ker hotel je spoznati luteransko steblo metodistov; pa njih počenjanje se mu je gnjusilo.

Poslednjič mu je divje bojevanje zoper katoliško Cerkev na Nemškem oči odperlo. Vidil in občudoval je stanovitnost, zvestobo katoliških škofov, mašnikov in ljudstva; vidil in občudoval je potrpeljivost in darežljivost; vidil in občudoval je edinost nauka in življenja, doslednost katoliške vere, ki sega tudi v najmanjši reči — vidil, opazoval je in se je spreobrnul. Dopisnik pristavlja: „Zaupljivo bomo doziveli še veliko drugih spreobrnjenj“. Jest pa pravim: Bog daj!

Naj lepši čednost in nar gerši pregreha.

Z imenovanim napisom so milostni sekovski knez in škof dr. Jan. Zverger ravno kar dali na svetlo bukve, ki menimo, da so naj primernišie proti sedanjemu živalskemu času, bukve za brambo čistosti in za upor zoper nečistost.

Knjiga v veliki osmérki in z velikim tisom obsega na kacic 350 straneh v 3 delih prav veliko naj potrebniši tvarine, naj lepši nauke o tem, kar napis raznauje. Pervi del obravnava čistost in nečistost sploh, in sicer: Čistost v deviškem, čistost v zakonskem, v vdovskem stanu, popolnoma čistost v stanu devštva. Imenitne predstva čistosti; kako ima spoštovanje celo pri nevernikih; kako je Marija njen izgled; kako Kristus ljubi deviške duše itd. Drugi odaček tega dela pa obravnava smertni greh sploh in nečistost posebej, v raznih ozirih, velikost in ostudnost te pregrehe in kako Bog tepe nečistnike. — Drugi del obsega razne nevarnosti in pomočke v oziru na čistost in nečistost; tretji pa spreobrnjenje po padcu v to pregreho: v koliko revščino ta greh pogrezne človeka, kako strašen je stan v njem, kolika nevarnost, da nečistnik utegne postati ne-spokoren, se pogubiti; kako gotovo pa je Božje usmiljenje za spreobrnjenca; kako Zveličar grešnika k pokori vabi, mu odkupi milost za spreobrnjenje; kako

pomaga k spreobrnjenju Marija, angeli, svetniki; poslednjič: delo spreobrnjenja in stanovitnost. Vse branje je ločeno v ne predolge oddelke, z mnogimi zgledi pojasnovano ter tako vravnano, da bralca ne utruja, ampak nekako pohlevno na dobro obrača.

Te bukve so posebnega priporočevanja vredne in naš nasvet je ta-le: Naj bi kdo zmožnih Slovencev prosil visokega pisatelja privoljenja, da sme knjigo za Slovence posloveniti in obdelati. Mislimo, da to delo bi nepopisljivo veliko dobreza sadu rodilo tudi za naš narod, samo da bi bilo pisano v gladkem in čednem ljudskem jeziku, ne pa v nekakem novem besednem obličnem lomstenju in šopirstvu, da se dostikrat pod tujim in nenaravno-umetno narejenim perjem in stročjem zdravo jedro zakrije, potare in zgubi. *)

Naj postavimo tukaj, kar izmed nevarnosti za čistost pišejo o plesu. Še zdaj v tistem postu ni pokoja, misli se le na veselice, samopašnosti, burke, kazališa in celo na ples. Naj tedaj svet posluša, kaj ta bogoljubni škof v duhu sv. Cerkve in iz razsvitljenih učenikov pojasnujejo. Napis je:

Posebne nevarnosti zoper čistost, in posebni pomočki temu nasproti“.

4. Gnanje po plesih ni nikoli brez nevarnosti in napravi pogosto velike razdjanja. Ples, navadno saj, zažudi duha pobožnosti in prinese na mesto njega posvetnost v serce; dalje si ženska želja dopasti naglo najde veliko polje, na katerem se pase. Plesi dajejo priložnost k zaupljivemu občenju med osebami raznega spola, vzbujajo strasti in napolnujejo domišljijo z nevarnimi podobami. Se vé da, kolikor ples ni družega kakor urjenje života, nima nič graje vrednega na sebi; tudi priterdim, da kot družno vedrilo na tak način naj bi veljalo, ako ni nič nedopuščenega sklenjenega z njim. Toda večkrat se iz vnevarnosti ali celo nalaš s plesom družijo take reči, nekteri celo samo zato plesa iščejo, da se pri njem ali po njem nastavlja prilika k napakam. Sklepajo se znanja, katerih konec je le prepogosto smert nedolžnosti in čist sti. Brez števila takih, ki so padli, naj še vzroka svoje nesreče, in prišli bodo na to, da je bil vzrok ples; tam je bil prvi začetek njih pregrehe, ali je prej še nenavaren začetek od tam postal tako nevaren. Poglejmo to natančneje.

Kot močno terdnjavo za sleherno čednost, zlasti pa za čistost, nam je Bog dal sramožljivost, ter jo v ženskem spolu storil še močnejši, da naj jo še krepkejš varuje, ker se sploh imenuje šibki spol. „Poželjivost ženskino je Bog zvezal z ujdzo sramožljivosti, drugač bi skor nobeden ne bil zveličan,“ pravi sv. Janez Klimak. Toda na plesu se ta sveta terdnjava ulomi in velikrat čisto razdere, in enkrat zgubljena je sramožljivost lahko za vselej zgubljena, ne pride več nazaj; omaja se s pogledi, obrazi, gibanjem, približevanjem, dotikanjem, česar bi se pri drugih priložnostih sramovali, — in zgubi se sramožljivost z opazovanjem, da vsi drugi o tej priliki ravno tako delajo, da tedaj ni vzroka se sramovati in ogibati.

Drugi čuvaj čednosti je samotljivost, zopet za ženski spol še imenitnejši kakor za moški. Na plesu pa se samotnost ne le zapusti, temuč naravnost se spreobrne ravno v nasprotje. Ko ste ti dve terdnjavi razderti ali celo že razrušeni, je sovražniku duš lahko ulomiti in ukrasti zaklad čistosti. „Kjer ni plota, bo posestvo oropano“, **) pravi sv. Duh. In roparjev ne bo

*) Ko je bilo to že spisano, smo zvedili, da je že vse napeljavno od veljavne strani, da se bode delo tudi na slovensko pretolmačilo in po naših potrebah obdelalo. Vr.

**) Eccli. 36. 27.

treba dolgo čakati; sej se pri dnevu kličejo in vpeljujejo, najprej znotranji ropar, ki znotraj dušo okuži, potem tudi zunanji roparji, kateri revšino doveršijo. Sej je vender vse za to pripravljeno. V vojski se soteske dežele in vrata terdnjave naj bolj skerbno zaklenejo in naj bolj močno zabranijo. Dušne vrata pa so počutki, in ti se sovražniku po dnevu brez pomislika odprejo in pusté brez straže. Misli le na oči.

Tertulijan pripoveduje o neverskem modrijanu, da si je bil z lastnimi rokami oči izkopal, — zakaj neki? Zato, ker je po eni strani spoznal, da je sramotno se poželjivosti dati premagati, in ker je po drugi plati skusil, da oseb družega spola ne more pogledati brez hudobnega poželenja. Res pravi Kristus: „Če te pohujša tvoje oko, izderi ga in verzi od sebe“, *) toda s tem noče reči, naj bi telesno oko res izkopal, temuč nas le v podobi hoče podučiti, da moramo oko telesa in domišljije tako varno stražiti in od nevarnih reči tako skerbno odvrčati, da nam tako malo skušnjav dela, kakor bi ga bili izderli. „Storil sem s svojimi očmi zavezo, da še misli ne obernem na devico“, **) pravi Job, ker je dobro vedil, da se misli ne bodo dale odvrčati, če nevarnim podobam do njih ne zapre očesnih vrat. Na ples pa hodijo nalaš, da druge gledajo in se sami skazujejo; vidijo se v obleki, v obnašanju in gibanju, kakoršno bi pri drugi priliki resno grajali, — in to pri naravni in umetni vzburjenosti vsih nagnjen in občutljivosti. Zdaj pride v dušo cela versta podob in prizorov, ki so še dolgo potem izvir brezštevilnih nevarnih domišljij, iz katerih prihajajo slabe misli in želje v veliki obilnosti, kakor mergoljad iz gnjile mlakuže.

Ni tedaj čuda, da sveti očetje govoré o plesih kakor o očitnem prodašanju nedolžnosti. „Kjer je ples in godba“, pravi sv. Efreim, „tu je zaslepljenje mož, spačevanje žensk, žaljenje angelov in veselica hudičeva.“ — „Če tudi marsikteri telesno ne grešijo“, pravi sv. Bazilij, „se vendar vsi na duši spridijo in omadežajo“. In Gerzon pristavlja: „Pri veliki slabotnosti ljudi je težko napraviti ples, pri katerem bi se ne počenjali raznoteri grehi, na plesiš plešejo vsi grehi.“ Če se ti te sodbe zdijo vse preostre, poslušaj, kar pravi posvetni dvorjan. Pr ti letu 1620 je hotel škof Autunski izdati spis, da bi odvrčeval od plesa, ter je pred prašal za mnenje skušenega grofa Bussi-Rabatin-a, kateri slovi kot duhovit mož in pisavec. In ta je odgovoril: „Plese sem cenil zmiraj za nevarne; ne le umno mišljenje, temuč tudi lastna skušnja me vodi do te sodbe, in akoravno spričevanje cerkvenih očetov veliko velja, vendar mislim, da o tej reči sodba dvorjana mora še več veljati. Vem, da je za nekatere osebe manj nevarnosti na plesiš, kakor za druge; vendar se pa tam vname tudi naj bolj merzla kri. V take družine se shajajo navadno mladi ljudje, ki imajo že v samoti dosti opraviti, da se ustavljajo skušnjavam, — kako se jim bodo tedaj na plesiš ustavljali? Moje mnenje je tedaj, da kot dober kristjan naj nobeden nikoli ne hodi na ples.“

(Konec prih.)

Dobri pastir in najdena orea.

II.

Blizo farne cerkve na prijaznem holmu stoji duhovščina, precej prostorna hiša, čednega lica. V eni raznih sob gori sveča in razsvetljuje blede, upadlo lice

mladega duhovna, ki sedi napravljen v naslanjaču poleg male mizice, in na mizi leže male, pa lepo vezane bukvice, iz katerih bere. Kaplan je, kateri je prišel pred petimi leti v terg oznanovat večne resnice in pomagat voditi vernike po potu v nebeško domačijo. Bil je že ondaj bolehen; pa vendar je opravljal zvesto, natančno dolžnosti svojega stanú. Leto in dan je, kar je bil hudo zbolel; vendar je malo okreval, da-si ne več popolno ozdravel. Svěst si je bil, da je ni več rešitve zanj, razen smert; ali vendar je bil vesel, jasnega obličja. Čedalje bolj se je zamislil v bukve, ktere je bral; bilo je v njih popisano z gorečimi besedami veselje, ktero pričakuje one, ki Boga ljubijo, veselje, ktere ga ni vidilo oko, ne slišalo uho, ne še občutilo človeško serce. Kdo se bo čudil, da se je nade radoval ves zanesljiv nad vsemi temi lepotami, kopernel in iz serca hrepenel kmalo se vdeležiti vsih teh sladkosti, rešen biti vezi, ktere nas priklepajo na zemljo. Čez nekaj časa zapre bukve, ozro se na križec, stoječ pred njim na mizi, zdihne globoko iz serca in reče:

„Vsemogočni! zdi se mi, dnevi, ure so mi štete; kmalo, res kmalo veselil se bom v družbi tvojih izvoljenih; gledal bom tebe obličje v obličje! O kako srečen bom! O srečna smert, ki nam oduširaš nebesa! Kaj bi me še vezalo na zemljo, kaj težilo ločitev od tod? Kdo ne bi rad zamenjal solzne doline z rajskimi višavami? Ne zapušam družine, niti posebnih prijateljev, očeta ne —!

Obmolkne in se zamisli. Sedi dolgo mirno v mislih; zdaj pa zdaj stemni se mu obraz, vendar pogled na Križanega mu zopet razvedri meglice na licu. Kaj pač misli? Da ni veselo, beremo mu z obraza.

Že se zopet zamakne v bukve. Ni še dolgo vstopljen v čitanje, kar nekdo pozvončká pri vratih. Kaplan slasa, potem pa zdihne: „Kaj neki bi zopet utegnilo biti? Ne mara kdo želi sv. popotnico. Ali kako bi mu jaz pomagal, ki še sam sebi ne morem!“ Nekdo poterka. Na kaplanov: „Notri!“ stopi v sobico sluga onega tujca. Po prijaznem pozdravu mu pové sluga, kaj da je.

„Pa, dragi moj, vidite, da sem sam ves slaboten. Ako je gospodarju res tako slabo, pošljite v B.; ni do tje čez uro daleč. Gospod oče šli so že v goro obhajati; pred ko v treh urah jih ne bo nazaj.“

„Verjamem. Ali gospod nočejo družega; tudi so že jako slabi.“

Kaplan je vedil o bolniku toliko, ko drugi terzanje. Čudno zdelo se mu je, da zahteva ravno njega; spoznavši klíc milosti Božje, bal se je, da ne bi terdovraten umerl brez spokorjenja; sklone toraj vkljub vsej nevarnosti spolniti mu željo. Naroči služabniku, naj dobi štiri može, ki ga bojo nesli v cerkev in od tam k bolniku. Sluga odide.

Težavno prizdigne se kaplan in lahno pokašljevaje leze k svojemu klečalniku pred podobo sv. Device in s povzdignjenim glasom moli:

„Večni Bog! dodeli mi moč, da opraviš to dolžnost, morebiti zadnjič v tem življenju. Daj mi potrebno besedo, da pripeljem zgubljeno ovčico tebi v naročje. Daj mi živo vero, da jo tudi njemu vlijem v serce; daj mi terdno zaupanje, da mu poživim oterpnjene občutke; daj mi gorečo ljubezen, da tudi njemu vžgem serce z ljubeznijo do tebe. Ti pa, presveta Božja porodnica, sprosi tudi meni srečno uro ločitve!“

Pokriža in vzdigne se ter čaka nosičev. Nekako tesno mu je pri sercu; sam ne vé, kaj mu je privabilo gorko solzo iz očesa, ki mu je kanila z bledega lica. Može pridejo, rahlo, varno peljejo Gospodovega zve-

*) Mat. 18, 9.

**) Job. 31, 1.

stega pastirja iz tihe, otožne sobe v cerkev, da bode telesno sam bolnik, šel zdraviti dušo revnega grešnika.

(Dalje sledi.)

Cerkveno premoženje.

(Dalje.)

b) Ljubljanska škofija. Rimsko-nemški cesar in vojvoda kranjski Friderik III je bil svoje dni v Celji pred hrabrim Vitovičem, vojskovodjem Celjske knežije, v veliki nevarnosti; prikaže se mu pa sveti škof v spanji in ga opominja: „naj se zavaruje“. Cesar se umakne v goraje Celje. (zdaj stari grad). Vitovič je Celjsko mesto posilil; ker pa cesarja v njem ni dobil, je gornje Celje terdo oblegel, da bi cesarja zasačil. Zvesti Kranjci zvedo osodo svojega cesarja in vojvoda, mu urno konjиков in pešcev v pomoč pošljejo, ter Friderika oblege rešijo in v Ljubljano slovesno spremijo. Cesar Friderik III je spoznal sv. Miklavža za tistega škofa, kateri se mu je bil v spanji prikazal; obljubo je torej storil in 6. decembra 1461 je v čast sv. Miklavžu Ljubljansko škofijo vtemelil; to je, za škofijo je potrebne prihodke preskerbel, — in papež Pij II so leta 1462 cerkev sv. Miklavža v Ljubljani povzdignili v čast škofijske cerkve (catalog. diocesis. Labac. 1852).

Za prihodke Ljubljanske škofije pa je cesar Friderik v vstanovnem pismu, v Gradcu pisanem 6. decembra 1461, določil in sporočil:

„Škofu: Grajšino na Goričanah in Gornji grad, duhovnijo sv. Martina pri Kranji in sv. Petra v Ljubljani.

Kapitelnu: duhovnije: sv. Vida nad Ljubljano — sv. Petra v Naklem, — sv. Križa v Svibnem, — sv. Marjete v Vodicah, — sv. Jerneja v Polju, — sv. Petra v Radoljici...“

Pervi škof v Ljubljani je bil Žiga (Sigismund) Lamberg od l. 1463—1488. Se vé, da so sčasoma še drugi dobrotniki s svojimi dobrovoljnimi in prostovoljnimi darovi volili in sporočili pomnožili prihodke škofu in kapitelnu.

c) Ravno tako se dá tudi od vsake druge škofije, od vsake in sleherne duhovnije, kaplanije, mežnarije, beneficija, in vsakega samostana posebej po vstavljenih pismih dokazati: od kod, od koga in od kdaj da ima svoje prihodke.

(Dalje nasl.)

Iskrice Ignacijanske

za drugi mesec.

(Dalje.)

10. *Kdor želi v službi Božji velike reči delati, varuje naj se pred vsim, da ne bo odveč moder.* (S. Ignat. in vitae I. IV. §. 22.)

Ponižnost je podlaga lastnega in ravno tako tudi tujega napredovanja v čednosti; kar koli se zida brez té podlage, to se le pripravlja, da se kmali podere.

Čednost, naj viši vsih reči, sovraži visoko; rajše se prime srede in ljubi méro. Bog je sicer naj viši, vendar dospemo k njemu le z zniževanjem.

Dobro se ne smé staviti v veliko, temuč veliko se mora v dobro staviti. Bog tistega bolj čisla, kdor samega sebe malo ceni. Tistega napolni s svojo ljubeznijo in milostjo, ktereга najde praznega s čislom samega sebe.

S ponižnimi je Božje pogovarjanje, kakor njegovo sodelovanje. S svojim zniževanjem Boga povišujemo. On, ki svoje slave nobenemu drugemu ne dá, se s tem

naj bolj poveljuje, če se mi naj bolj znižujemo iz ljubezni do njega.

11. *Previdnost ne bodi (toliko) reč poslušajočega, ampak zapovedujočega.* (S. Ignat.)

Ni je večji previdnosti od tiste, ki človeka potegne iz nevarnosti zmote; čez to previdnost ne sega ne človeška moč, in ne presežejo je želje; in tisti se je učil brez težavnosti, kateri posluša.

Nobena vednost nima tolike nezmotljivosti, kakor pokoršina. Pervi in naj jasnejši nauk je: Potrebnost pokoršine.

Človeški oziri se morajo božjim umakniti. Če oni (človeški oziri) zmagajo, in se je izgovarjanju odperla pot, potem se mora muzeg in moč pokoršine ugonobiti.

Meso ima to modrost, da pokoršino spodkopuje; ta modrost ti dáje tisuč vzrokov na roko, da se odtegneš tudi le enemu, samoljubju neprijetnemu delu.

12. *V dobro vravnani hiši morajo starčki živeti življenje mladosti, in mladenči življenje starih; da si uni prilastijo veselo živost mladenčev, ti pa resnost in zrelost starčkov.* (S. Ignat. vitae lib. III. §. 13.)

Kakor starček od mladenča po pravici tirja spoštovanje; tako je on nasproti temu tudi veliko dolžan, namreč zglede pobožnejšega življenja, da ne bo v pobožnosti za tem zastajal, kteremu je sprednji v letih. Starost je ravnilo za čedo, izgled za obnašanje.

Komaj kdaj grešijo starčki le sami za-se; zapeljejo tudi mladenče; zakaj kdo more mladenču kaj v zlo šteti, če se starčku pregleda? Kolikor starčkov v občini, toliko učenikov obnašanja. Njih govorjenje je djanje; njih nauk je njih zgled.

Veliko se uči mladenec od starčka, če se uči nemirno živo srebro umoriti, to je, mesene nagnjenja zatirati, naglost premagovati in lahkomisljenost mladosti z resnobo moške zrelosti krotiti.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Iz serca veseli blagega človeka viditi, da se siromaškemu bližnjemu v prid snuje in doveršuje dobrotno, koristno delo. Take verste delo je gotovo v lani pričeta hiralnica, za katero so iz vseh krajev in iz vseh stanov prihajali, sem ter tje nenadoma, mnogi zadovoljni darovi. Dozidana je hiša, zdaj se še ima olikati in oskerbeti z vnanjo in notranjo opravo. K temu je pa treba še veliko veliko, in v ta namen se dotični odbor do ljudomilov vseh stanov, vzlasti do onih, kateri doslej svoje dobrotne roke še niso odperli za to napravo, obrača s ponižno prošnjo, naj blagovolijo skoraj poslati kaj pomoči, ker pri vednem delu je potreba velika. Darove lahko izročujejo g. kanoniku Fr. Kramarju, g. špiritvalu K. Heidrihu, ali tudi vredništvu „Zg. Danice“. Delo je res preblago. Kako veseli že človeka zavést, da je za taki namen kaj storil, in še bolj, če ob enem delo vidi; naj bolj pa bo veselje viditi revne siromake tako lepo okerbljevane. Marsikdo si utegne pri kaki nepotrebnosti reči kaj pritergati, ali že v dobre namene namerjano tukaj še bolje naložiti. Glasno bo pričalo to delo sedanjemu in prihodnjemu rodu, kaj premore keršanska ljubezen in dobrotljivost. Dajte tedaj in se vam bo dalo! Po prošnji sv. Jožefa bo tudi vam zadnja ura polajšana in dobri Pastir vam bo pri sodbi milostljiv, zvest svoji obljubi: „Kar ste storili kteremu teh mojih naj manjših bratov, ste meni storili“.

Imenovala se bo namreč omenjena naprava: „Hiralnica pri sv. Jožefu v Ljubljani“. Pod var-

stvom tega vélikega svetnika, ki je patron veselje sv. katoliške Cerkve sploh in Kranjske dežele posebej, ter pomočnik umirajočih, se ima v oskerbovanji usmiljenih sestrá sv. Vincencija Pavljanskega o godu tega svetnika (19. julija) blagosloviti hišna kapela, ako Bog dá in dobrotniki pomorete, in na jesen se prične dobrotelstvo s sprejemanjem dotičnih revežev. Darovi, še tako majhni, se hvaležno sprejemajo, in naj jih Bog obilno povračuje.

Iz Notranjskega. (*Nektere čertice iz življenja* † č. g. o. Klementa Jelenc-a.) (Dalje.) P. Klemen kot spovednik in pridigar ob misijonskih praznikih ali ob praznikih družbe poštenja, kakor jih šent-Jernejčani imenujejo.

Kar ste človeku obe roki, ki poznate medsebojne potrebe, ter si ena drugi pomagata in si tako delo zlajšujete, to sta bila ranjcemu P. Klemenu spovedovanje in pridigovanje. Kar je pri pridigah v občini blagor sploh govoril, to je pri posameznih v spovednici na vsakerega posebej obračal, zdaj podučeval in tolažil, zdaj vabil, svaril in po okolišinah tudi grozil. Znal je vsako pravo zadeti, ker poznal je le predobro človeške slabosti, hude nagnjenja, korenine pregréh, vedil tudi njim v okom priti, nasvetovati nasprotne pripomočke. Pot k temu spoznanju bilo mu je pridno opazovanje ubozega človeštva, med katerim je živel in delal, še bolj spoznal je človeško slabo stran iz sv. pisma, ali prebiraje življenje kakega globoko zabredlega grešnika, spokornika, ali občudovaje dušno vojskovanje kake pobožne duše, hrepeneče po popolnosti.

Kar je drugod bral, slišal, to je o prilikah sam opazoval, previdil in presodil, kje je korenina tej ali uni pregrehi. Pri mnogem občenju imel je priložnost človeštvo na vse strani spoznavati in s pripomočjo bogoslovske vednosti, s premišljevanjem in z molitvijo celiti dušne rane, kazati enemu in drugemu velikost in nasledke pregréh, pot poboljšanja, srečo lepega, svetega, pobožnega življenja in plačilo za vse to že na tem svetu in še večje na unem. Kakor je bil zmiraj in povsod priden in vesten v spolnovanji svojih dolžnost, prizadjal si je zlasti za spovednico veliko truda, da bi zamogel ondi prav duše voditi, vedoč, da spovedovanje ali duše voditi po poti izveličanja je „umetnost vsih umetnost“, velika odgovornost pred Bogom.

Da se ranjki gosp. dr. Vončina ni nad njim zmotil, kaže med drugim njegovo delovanje zlasti ob misijonskih praznikih. Vedno je hrepenel po izveličanju neumerjočih duš, to hrepenenje je kazal tudi v djanji nehote v šent-Jernej, kadar koli je bil ondi povabljen kot spovednik in pridigar. Če je sploh kje mogoče človeške naj bolj skrite nagnjenja, pregrehe in njih korenine spoznavati in jih iz serca spovedencev izrovati, reči se sme, da je za to ob misijonih kakor tudi ob njih ponavljanji in praznikih za posamezne stanove naj lepša priložnost. Nikdar se sploh tako ne odkrivajo dušne rane, nikdar niso ljudje bolj pripravljeni lepim naukov sprejeti in nikoli jim ne gredo bolj do živega in ne ostanejo tako v spominu, kakor ravno o takih priložnostih, in če kedaj spovedniki z veseljem spovedujejo, zgodi se to gotovo takrat, ker najdejo serca omečene, skesane, vnete za vse dobro in sveto; — kdo se bo torej čudil gorečemu P. Klemenu, da je bil o takih priložnostih ves vesel in vnet za duhovno delo.

Kakor spovednik, se vé, je spoznaval človeške slabosti, pregrehe, in nasvetoval vsakemu primérne pripomočke; enako je delal tudi na prižnici, zlasti še ob misijonskih priložnostih. Vedil je iz skušnje, kaj ljudi o takih slovesnostih naj bolj gine, kako jim je naj lažje priti do živega. Razlagal je na prižnici obširno, zdaj to zdaj drugo resnico, kakor je pridiga nanesla, in skorej

se ne more razložiti, v kateri reči bi se mu dala prednost, ali v pridigah, v katerih je popisoval žalostni stan grešnika, verige peklenskega satana, s kterimi ga ima vklenjenega, kaj ga čaka tukaj, kaj posebno še unkraj groba; ali pa ko je popisoval srečo spokornika, ali nedolžnega človeka, ali kazal sad in plačilo čednosti, pobožnosti; ali ko je kazal konec grešnika, pravičnega, srečno ali nesrečno večnost. (Dalje nasl.)

Iz Vašvar-a. (*Nasledki pijančevanja.* *) Vlanskega leta (1875) 6. listopada je bil pijanec iz bližnje vasi v naše mestice poklican k vradnji. V mesto pridá je kmalo opravil svoje reči, pa domú se mu ni poljubilo iti. Bodi si od žalosti, da je njegova žena za smert bolna, bodi si od veselja, da je svoje reči tako naglo in vpešno opravil, šel je k judu v kerčmo in se hudo upijal. Zvečer se na pot podá; pa ker je bil ravno nov snég padel, zgreši pot in zaide v močvirje. Snég ga zasuje. Zastonj smo ga iskali cele tedne in mesce. Letos 27. sušca je eden gospodov na lovu si čas trafil, pa kako se prestraši, ko tam na travniku človeško okostje zagleda. Res, okostje (škelet) je bil že nesrečni pijanec: orli so mu bili oči izkopali in požerli vse meso, kar so ga dosegli.

Pijanec, vari se! Če ne zapustiš nesramnega pijančevanja, kaznovan bodeš ne le na unem svetu, temuč zadene te že tukaj grozna kazen, s katero je Bog že nekdanj strahoval zaterjene grešnike: „njih meso naj požró ptiči s podnebja in zverina“.

Naj bolj žalostno je bilo to za sromake tega nesrečneža in za njegovo staro mater, da je ravno tisto noč tudi njegova žena umerla, in da pijanca, ker je v pijanosti umerl in ni imel pri sebi sv. rožnega venca (roženkranca) in ne družega katoliškega znamenja, tudi niso cerkveno med verniki in na pokopališu pokopali, ampak zunaj ograje.

Iz Bulgarije nam je od 23. sušca došlo naznanilo, da so vse prejete darove v Adrijanopoljnu prejeli in tudi naročene ss. maše že nekaj opravili, nekaj pa še opravljajo. Ravno to pismo naznanjuje, da je 6. sušca umerl škof bulgarskih zedinjencev v. č. g. Rafael Popoff. Pismo iz druge roke iz Mortratli-a pri Adrijanopoljnu od 15. sušca nam o ranjcem škofu naznanjuje, kakor nasleduje:

Pokojni škof Rafael so minulo jesen vse katoliške sela prehodili; v Megalovem so še novo cerkev posvetili. Po poti so jih spremljali P. Arhimandrit Štefan Nikita, njih tajnik P. Talabert in dva služabnika. Nazaj gredé so jih bili razbojniki napadli, so odleko z njih tergali in vse preiskali. Eden jim je nastavil samokres nad glavo, drugi jih je pa slačil. Ker so pa pri vsih komaj kakih 10 gl. našli, jih niso hotli vzeti; premalo se jim je zdelo. Glavni razbojnik je denarje v roke vzel in jih je preštel; potem jih je pa na tla vergel, rekoč: „Poglejte, če je vse, da ne bote rekli, da smo vam kaj vzeli, in molčite“. Potem so jih pustili mirno dalje iti. Na konju v besagah je bila škofova krona, sreberna palica in zlat križ, pa nobenemu razbojniku ni prišlo na misel, da bi bil tam pogledal.

Od tam, kjer so jih razbojniki popustili, so imeli še 20 ur popotovati do Adrijanopoljna in ravno tako daleč od našega samostana, vso pot po nevarnih krajih; pa so vendar srečno prišli v naš samostan, kjer so se nekoliko odpočili. Potem sta škofa domú spremila jest in en duhoven.

V začetku mesca prosinca so bili rajni škof zopet prišli v naš samostan, ker je bilo nekaj reči vravnati.

*) Tudi že začeto obravnavo o škodljivosti žganjopijstva bodemo v kratkem nadaljevali. Vr.

Tukaj pri nas na Mortratli so se pomudili tri dni, in sva še skupaj v eni sobi prenočevala, se pogovarjala in načrte delala. Pregledali so vso našo samostansko robo, posebno pa, kar je za cerkveno potrebo. Poslednji večer, ko sva vkup prenočevala, sem jih vidil kleče opravljati večerno molitev, kar tukaj pri nas ni navada, ampak stojé. Po noči sem jih slišal hudo z zobmi škripati, kar me je skerbalo. Drugi dan so šli po opravlilih v nunski samostan v Sovžak, ki je dve uri od tod; tam so se nekoliko več časa pomudili.

Mesopustni teden so jih zopet domú klicali, ker so bile jim prišle pisma iz Rima in od drugod. 5. sušca so prejeli pismo od sv. Očeta Pija IX in so še v cerkvi ljudem prav lepo pripovedovali od tega. 6. sušca zjutraj so se več pisali, tudi materi so poslali pismo. Ob dveh popoldne so šli na „paša-kapus na praviteljstvo“ (po vradnem opravlilu v pašatovo vradnijo), ker je bil veliki vezir iz Carigrada prišel. Okoli tretje ure pridejo zopet nazaj domu, se usedejo po navadi na svoj stol in se pogovarjajo z ljudmi. Toda naenkrat, kakor bi z očmi trenil, nagnejo glavo in bili so mrtvi. Oblekli so jih potem v cerkveno oblačilo in so jih pustili na stolu čez noč. V torek zjutraj, 7. sušca, so jih nesli v cerkev ravno na tem stolu; v cerkvi so jih pustili sedeti do srede. Med tem časom so jim napravili v kapelici pred altarjem, kjer so navadno maševali, majhno rakvo, v katero so jih 8. sušca ob treh popoldne posadili, ker tukaj imajo navado škofe sedéce pokopavati.

Ne samo katoličani, ampak tudi gerki in turki neizrečeno žalujejo po njih, vse jih je rado imelo, vse se je jokalo pri njih pogrebu, ker so bili v življenji neizmerno pohlevni in milostljivi. Premoženja niso nikakoršnega zapustili. Bog jim daj večni mir in pokoj!“

Iz Adrijanopelja se nam piše še to-le: Že teden je, kar se pri nas opravljajo 15dnevne duhovne vaje za bulgarske duhovne. Trije mašniki so in en dijakon iz Macedonije, ki je še le pred Božičem prestopil v katoliško Cerkev. To so prve duhovne vaje za svetno duhovstvo, odkar smo tukaj. Veliko, prav veliko tolažilo za nas!

Naj tukaj še pristavimo, kar „Vaterland“ 1. tega mesca v obširnem spisu naznanuje, da nesramni Turki tako strahovito ropajo, požigajo, pobijajo uboge Bulgare, da človek mora strahu in groze stermeti, ko te pošastnosti bere. Da je grozovitost doveršena, nesramni Turk divje Čerkese v Bulgarijo naseljuje, ki mu pomagajo kristjane ropati, trinežiti in moriti! Čemu neki so konzuli na Turškem, da se tolke gnjusobe godé kristjanom? Naj bi se le judom tako godilo, bi bila kmali vsa Evropa na nogah.

Razgled po svetu.

Avstrijsko. Na Dunaju se zdaj avstrijski in ogerski ministri dogovarjajo, kako bi obnovili colno in trgovsko zvezo pa rešili ogersko bankino vprašanje. — Na Dunaju so zraven že prejšnje „državne sodnije“ (reichsgericht) ustanovili še neko „upravno sodnijo“ (verwaltungsgericht), za katero je oklicana postava in prične svojo delavnost 2. maj. serp. t. l.

Pij IX in minister Depretis. Laški novi ministerski predsednik je boje rekel, da ne bo sovražljiv do katoliške Cerkve, da se pa tudi nikoli ne more prizadevati za spravo z Vatikanom. — To pa je bilo čisto nepotrebno govoriti; zakaj prvo se je zlagal, ker če je to njegov program, kar časniki za ministerski program naznanujejo, je ta macinist sovražin Cerkvi že sedaj. Da se z Vatikanom ne bo iskal spravljati, je bilo ne-

potrebno praviti, zakaj namestnik Kristusov je že davno povedal, da med Kristusom in Belijalom ni nikakoršne sprave.

L. 1871, 21. kim., so nekemu rimskemu poslanstvu s knezom Kamilom Maksimom na čelu Pij rekli: „Sinovi moji, zmeraj bolj bodite edini in ne dajte se preslepiti lažnjivim besedam neke nemogoče sprave. Nemogoče je, da bi se Cerkev spravila z zmoto, in papež se ne more ločiti od Cerkve. Ne, nikdar nobena sprava ne bo mogoča med Kristusom in belijalom, med lučjo in temoto, med resnico in lažjo, med pravico in nasilstvom.“

7. grudna 1871 so papež sprejeli poklon od akademije Arkadije, in rekli so o tisti priliki: „Te dni so se množili krog mene napadi, da bi me nagnili k nekaki spravi. Ne morete si misliti, kaj so vse poskušali s tem namenom. Iskali so me zasačiti celo v naj bolj skritih kotih mojega dvora, prilezli tako rekoč skoz lukno pri ključavnici. Toda, ali bi bilo mogoče podati se v zveze z rovarstvom, da bi se ne izdala resnica in pravica? Kaj ima opraviti luč s temo, resnica z lažjo? To sem zmeraj pravil vsem, rad pa ponavljam vedoostnim ljudem, učenim, kakor ste vi, da veste in morete to o priliki ponavljati drugim, in razkriti lažnjive pravljice, ki jih hudovoljno razširjajo, da bi priproste ogoljufali.“ — Podobno so tudi še pozneje govorili sv. Oče. Zdaj tedaj je tudi Depretis peterdil, da sprava, kakor jo hočejo verski sovražniki, je nemogoča. Resnica in pravica ne more odjenjati; premagan boja pekel s svojim kovarstvom.

Francoski škofje, zbrani v Parizu, so protestirali zoper Waddingtonov nasvet, kateri hoče komaj zadobljeno učno svobodo zopet zatreti. — Gambetta rudečkar v časniku „Republique Française“ pozdravlja laško novo ministerstvo kot enokopitno (paralelno) s francoskim. „Vaterland“ meni, da judovski list najberže v tem resnico govori, ker oboje ministerstvo je enako prusaško kakor protikatoliško.

Stari in novi blagri. „Monde“ naznanuje marsikaj o poljskih duhovnih, ki jih ruska nečlovečnost nečloveško terpinči. Imena in kraje zamolčuje, da bi naznanovalci še v huje kremplje ne prišli. Pismo od 22. svečana 1876 pravi: Prišli smo sem iz Sibirije potem, ko smo terpeli grozo prisiljenih del v rudnikih; cesarska milost je naše moči huje izžulila, kakor delo prisiljevalcev, ker smo bili čisto oplenjeni tudi tistih 6 rubljev, ki so nam jih plačevali na mesec. Prepeljevali so nas od kraja do kraja s hudobnišimi hudodelniki, ki nimajo nič človeškega občutka. Ne dá se misliti, kaj so ti kraji in te strašne ječe in smertna revšina, ki ondi gospoduje. Prehodili smo tako 5000 verst od mesca maja 1875 do konca prosenca. Našli smo 10 duhovnov naše nesreče v novem sedišu. Sredi med svojimi bridkostmi nismo vedili, kako bi se preživili; pa Bog v svojem usmiljenji nam je pogernil mizo otenja: to je pomoč od usmiljenih duš od zunaj, čimur se je posvetil grof P., ki ljubi svojo domovino. Taka pomoč nas je ohranila.

Tedaj: Rus in Sibirija; Bismark in ječe pa preganjanje naj boljših podložnikov; laški ministri pa mlinški davek, plenjenje cerkvenih posestev in vojaška postava; Francosko pa Gambetta in še marsikaj drugega — so blagri 19. stoletja!

Liberaluhi se šopirijo z vedo, intelegencijo itd.; pa to je laž: njih orožje je divja sila z železnimi paragrafi, z neusmiljenimi kaznimi, policaji itd. zoper take, ki se njih „švindelnu“ ne morejo, ne smejo vdati.

Drobne novice. V Mesiki je še zméraj rogovilatvo. Ni čudo, ker tudi tam je vse zoper Cerkev, kar se hoče

šteti k kakemu vladarstvu. — Zvezdogledi bratje Henry so našli nov planet enajste veličine, ki v zapisniku planetov ima številko 160. Nahaja se nad ravnikom v ozvezdji Device. — Ob Kitajskem pomorju delajo morski tolrovaji velik nepokoj in kitajska vlada jim ne more kaj; zato bodo Prusija, Anglija in Rusija tje poslale več parobrodov, blezo že v polovici prihodnjega mesca. Ali samo te? — Na Holanškem namerjajo vstanoviti učno svobodo. — Varnost v osvobodnem Rimu: 23. sušca so trije potepuhi 76letnega Petra Zafferani v njegovi hiši napadli, ga privezali, naropali 18.200 lir denara, nekaj zlatnine in družih dragotie, in pobegnili. Bili so jih pozneje zasačili. Pri Acquapendente pa so bili briganti 16. sušca zasedli g. Emidi-a Constantini-a, so ga strašili dva dni in eno noč in tirjali silo denara od deržine za odkup, poslednjič so ga izpustili za 20.000 lir. — V Belgiji frajmavrarstvo katoličane terpinči s pravdami, ko se pred civilno neporoko dajejo cerkveno poročevati. Vse laži-liberalstvo dandanašnji ima za naj večji nalogo to, da resnico tare in katoličane trinoži. — Prusaška vlada je v Paderbornu zaperla malo semenišče, ki je imelo do 500 mladenčev. Potlej pa pravijo, da se za „kulturo“ poganjajo! — „Unità“ piše, da ameriške sodnije dobivajo dan na dan novih pravd zaradi goljufij po očitnih vradih velike republike. Tako so ravno zdaj v penzijskem odboru našli za 400.000 dolarjev goljufije. Taka je zvestoba brez Boga in brez vere! — Vlaški zbornici boje vedno triumfira in triumfira levica. Pač veselje za Viktor Emanvela! — Cerkevni rop: Edina katoliška cerkev v Wiesbadnu, zidana na stroške katoličanov, zlasti francoskih, je katoličanom ugrabljena in dana odpadnikom reinkensjanarjem. — Podlistek v „Vaterlandu“ št. 92 pripoveduje, kako so jezuiti iznašli plinovo svečavo v Stonyhorstu na Angleškem. Sklepa pa z rekom učenega moža: „O vi laternarski kebri in osvečavni červi! Še zmeraj bi Vi pri oljnati in lojévi luči psovali katoliško mračnost, ako bi vam katoličani in jezuiti ne bili prinesli nove luči!“

Cret in sad zveste molitve.

Zahvale.

Št. 1. Ubožna družina, ktere vsi udje so zapisani v bratovščino Naše ljube Gospé presv. Serca, naznanuje očitno zahvalo za prečudno pomoč, ki jo je dosegla po Marijni priprošnji; zakaj velika je bila stiska in na upanje za pomoč še misliti ni bilo. Pa hvala naši pre-dobrotni Materi: vse se je na bolje obernilo, in zaupamo na njeno mogočno priprošnjo, da bo še vse pravdobro.

Družina D.

Št. 2. Preserčna zahvala Naši ljubi Gospej presv. Serca za naglo pomoč v hudi bolezni, ki je nisem mogla z zdravili odpraviti, precej po začetni devetdnevni pa sem je bila rešena, kakor tudi za enako naglo pomoč pri otroku s poškodovano ročico.

M. M.

Št. 3. Češena, priserčno zahvaljena bodi Naša ljuba Gospa presv. Serca za očitno pomoč! Moja žena Antonija, že dve leti boleha, je bila po Božiču že v tretjič prav nevarno zbolela. Obljubil sem zraven družega, ako ji Marija zdravje sprosi, da bom zahvalo s polnim imenom naznanil po „Danici“. Nato se je precej na bolje obernilo in zdaj je bolj zdrava kot je bila pred boleznijo. Zato bodi s pričujočim naznanilom hvaležno spolnjena storjena obljuba.

V Ljubljani, 29. sušca 1876.

Alojzij Venir, konduktér.

Št. 4. Dve družini T. in A. izrekujete naj priserčniši zahvalo Naši ljubi Gospej presv. Serca za nepričakovano pomoč v hudi bolezni dveh udov in pa, da so se tudi neke zadrega v časnih rečeh prav posebno na dobro obernile. Veliko smo prosili, pa smo bili uslišani.

V Ljubljani, 4. mal. travna 1876.

A. in H. T.

Št. 5. Naj serčniši zahvala naši ljubi Gospej presv. Serca! Bil sem nevarno bolan, opravljal sem 9dnevno z namenom, da po „Danici“ naznanim Mariji na čast, ako bom uslišan. Bil sem uslišan zdaj, pa tudi druge kratki me je Marija vselej v mojih prošnjah uslišala, enkrat posebno me smerti otela. Torej bodi s to priserčno zahvalo spolnjena moja dolžnost. Tudi 15letna deklica, hudo bolna, se je kmali ozdravila, ko sem za njo opravljal 9dnevno. Bodi oznanjeno Mariji na čast.

V Ljubljani, 27. sušca 1876.

St. B.

Št. 6. Bil sem dolgo časa prav zelo bolan in že sem mislil, da ni skoraj več za-me pomoči, ker več zdravnikov, ktere sem poprašal, mi je reklo, da bom težko še kedaj zdrav. V tej sili se obnem do Naše ljube Gospé presv. Serca z obljubo, ako ozdravim, da hočem to v „Danici“ naznaniti. In v resnici, kmalo se mi je zboljšalo tako, da zdaj zopet lahko svoje opravila opravljam, kar mi poprej ni bilo mogoče skorej štiri tedne. Naj s tim dopolnim svojo obljubo in poterdim, da Marija ne zapusti nobenega, kateri pribeži v njeno varstvo.

Selski farman.

Prošnje.

Št. 1. Dva goreča gospoda duhovna, nevarno boleha, eden na Dolenjskem in eden na Notranjskem, se čč. gg. tovaršem in vsi bratovščini Naše ljube Gospé presvetege Serca priserčno v molitev priporočujeta.

Št. 2. Mati šesterih otrok — G—ova v Lj. — je v hudi bolezni prav živo v bratovsko molitev priporočena, da bi jim še ozdravela, če je Bogu dopadljivo.

Št. 3. Skerbljiv otrok priporočuje terdega očeta, ki za sv. leto ni nič opravil, da bi saj za velikonočni čas svoje keršanske dolžnosti ne opustil.

Lepo delo za sv. Cerkev.

Veliko oseb se je zavezalo za sv. Cerkev in sv. Očeta, dokler se zmaga ne doseže, zmaj tako-le opravljati. (Dalje.) Štev. 67. obljudi vsak teden: „Pod tvojo pomoč“; 68. vsak teden sv. Obhajilo; 69. enkrat na teden molitev sv. Bernarda; 70. dve osebi enkrat v tednu lavretanske lit.; 71. dve osebi po enkrat v tednu rožni venček n. lj. G.; 72. dve po enkrat v tednu sv. Obh. in venček n. lj. G.; 73. tri rožni venček n. lj. G. po enkrat v tednu; 74. vsak teden žal. del rožn. v.; 75. vsak teden čast. del rožn. v.; 76. njih pet vsak teden rožni v. n. lj. G.; 77. njih pet vsak ted. sv. Obh.; 78. 20 oseb vsak teden rožni venec; 79. štirje otroci vsak očenaš na teden; 80. vsak teden apost. vero; 81. vsak teden en post ob suhem kruhu; 82. vsak teden „Pod tvojo pomoč“; 83. vsak ted. po 2 očn.; 84. vsak teden po 7 očn. in čč. M.; 85. vsak teden po 7 čč. M.; 86. vsak teden očn.; 87. vsak teden 4 očenaše in lit. M. B.; 88. vsak teden lit. M. B.; 89. po enkrat na teden 5 očn.; 90. žal. del rožn. v. na teden; 91. po 5 očn. na teden; 92. vsak teden lit. sv. R. T.; 93. vsak teden lit. Jez. Serca; 94. Eua in dvajset oseb je obljubilo pred vsakim prvim petkom v mescu devetdnevno opravljati k Jezusovemu presv. Sercu za rešenje sv. Očeta in za razširjanje sv. Cerkve, dokler bo ter-pelo preganjanje in zaničevanje katoliških duhovnov;

95. Druga, Al. Kr., vsak dan žalostni del rožnega venca do zmage sv. Cerkve; 96. A. M-r vsak teden žal. del rožn. v. za rešenje sv. Očeta; 97. Joh. V-č rožni venč. na teden in enkrat „Češena Kraljica“ za rešenje sv. Očeta; 98. Litanije N. lj. G. za zmago sv. Cerkve; 99. Dve vsak dan 5 očen. in 5 češ. M.; 100. Joh. Keržan vsak teden lit. M. B. (Dalje nasl.)

Listek za raznoterosti.

Koledar za naslednji teden.

Mali traven. — April.

9. **Nedelja VI** v 40danskem postu. Evangelij: „Jezus jezdi v Jeruzalem“. (Mat. 21.) — Sv. *Marija Kleofova*. — Sv. *Epsihij*, sprič. v Cezareji na Kapadoškem, je v svoji gorečnosti poderl steber boginje Fortune, zato ga je bil odpadnik cesar Julijan k smerti obsodil. — Sv. *Valtruda*, hči svetih staršev, mati štirih svetih otrok, sestra sv. Adelgunde, je bila poslednjič opatinja v samostanu Henegavskem. † 686.

10. **Ponedeljek**. Sv. *Ezechiel*, izmed štirih velikih prerokov je bil od sodnika Izraelovega ljudstva pri Babilonu umorjen, ker ga je svaril zavoljo malikovanja. — Sv. *Apolonij*, mašnik in sprič. v Aleksandriji, je bil pod cesarjem Maksimijanom s peterimi tovarši v morje veržen. — Sv. *Makarij*, škof v Antiohiji, sloveč po svojih čednostih in čudežih.

11. **Torek**. Sv. *Leon I. Veliki*, papež, cerkveni učenik, spozn., je zaderžal Atila, kralja divjaških Hunov, ki se je imenoval „Šiba Božja“, da ni priderl v Rim; tudi je pregovoril Genzeriha, kralja Vandalov, da ni razdjal mesta; s srečnim vspedom se je vojskoval zoper krivoverce: manihejce, nestorijance, pelagijance, priscilijance in evthijance, zoper ktere je bil sklican vesoljni cerkveni zbor v Kalcedonu l. 451. Leon je vladal sv. Cerkvi 21 let. † 461. — Sv. *Antipa*, sprič. v Pergamu v mali Aziji, čegar se spominja sv. Janez v svojem skrivnem razodenju ter ga imenuje svojo zvesto pričo (2, 13). Pod cesarjem Domicijanom je bil Antipa vtaknjen v razbeljenega brončenega vola, in je dokončal svoje terpljenje.

12. **Sreda**. Sv. *Zenon*, škof v Veroni, sprič., je z ukom in čudeži veliko malikovavcev spreobrnil k sv. keršanski veri, in je pod cesarjem Galijenom dosegel mučeniško krono. — Sv. *Saba*, sprič., se je serčno pogajal za keršansko vero, ko so divji Goti njegovi rojaki kristjane preganjali in morili, ker niso hotli z njimi vred malikom darovati; zato je bil po mnogih mukah v reko veržen in vtopljen l. 372. Tisti čas je tudi mnogo keršanskih Gotov prejelo mučeniško krono. — Sv. *Julij*, papež spozn., poseben zavetnik ali branilec sv. Atanazija, patrijarha v Aleksandriji; ko so ga arijanci silovito preganjali, je s svojo veljavo krepko zatiral Arijevo krivo vero, vladal je 15 let. † 352.

13. **Četertek veliki**. Sv. *Hermenegild*, 18letni sin arijanskega kralja na Španjskem, sprič., je bil po nauku sv. Leandra, škofa v Sevilii, sprejel katoliško vero; zato ga je bil dal njegov oče zapreti in umoriti, ker ni hotel o velikonočnem času prejeti obhajila iz rok arijanskega škofa. † 586. — Sv. *Justin*, sloveč modroslovec v Rimu, sprič., je podal cesarjema Antoninu in Komodu dvoje bukve, v katerih je krepko zagovarjal keršansko vero; tudi je svaril ajdovskega modrijana Krescencza zavoljo njegovega hudobnega življenja, ta ga je izdal, da je kristjan. Justin si je zaslužil s serčnostjo mučeniško

krono l. 167. — Sv. *Ida*, vdova. — Sv. *Karp*, škof sprič. (Gl. Danico lansk. l. List 15.)

14. **Petek veliki**. Sv. *Lambert*, škof Lijonski, spozn. † 688. — Sv. *Tiburcij*, ženin sv. Cecilije, in njegov brat Valerijan; bila sta od sv. papeža Urbana keršena, zavoljo stanovitnega spoznavanja keršanske vere pa sta bila z mečem umorjena l. 231. — Sv. *Lidvina Terpinka*, devica, je v 53. l. svoje starosti in v 39. l. svoje hude bolezni umerla 1433.

15. **Sabota velika**. Ss. *Anastazija* in *Basilisa*, imenitni gospé v Rimu, učenki apostelnov, ste bili pod grozovitim cesarjem Neronom po odrezanih jezikih in odsekanih nogah ob glavo djani. — Sv. *Krescent*, sprič. v Miri na Jutrovem, je na germadi dokončal svoje mučenstvo.

Iz Ljubljane. Zakrament sv. birme bodo delili mil. knez in škof: od 21. do 29. mal. travna v Vipavski dekaniji v večem delu kuracij, vse pa bodo obiskali. Mesca majnika bodo škofijsko obiskovanje po vsih duhovnijah Ljubljanske dekanije v okolici, samo sv. Katarina, Preska in Sora pridejo pozneje to leto, Golo pa drugo leto na versto; mesca rožnika bodo obiskali Dol, št.-Helena, Ihan, Dob, Mengeš, Preserje, Borovnico, Turjak in Škocijan pri Turjaku; — mesca mal. serpana vse duhovnije Kočevske in mesca kimovca vse iz Metliške dekanije. Dotični dnevi se bodo pozneje naznanili.

Številka 6. škofijskega lista tudi naznanuje, da škof o prvem obiskovanju imajo od papeža oblast na vsih znamenitih duhovnijah popolnoma odpustek podeliti vsim vernikom, kateri se spovedó in obhajajo, farno cerkev obišejo in v namen sv. Očeta molijo. Saj teden poprej je torej vernikom oznaniti, da jim je dana prilika se te milosti vdeležiti, v dan pred obiskovanjem spoved opraviti ter se na sv. Obhajilo pripravljati. — Po vsih drugih kuracijah pa vselej zamorejo pričujoči verniki dobiti 40 dni odpustka.

V ravno tem listu je na tanko popisane red pri obiskovanju in birmovanju, ktere reči za pregled morajo pripravljene biti v sobi za milostnega škofa, in ktere v sobi za kanonika, ki škofa spremlja itd.

S Koroškega. P. L. Kako je vender to, da je od Jezusovega božjega Serca vse potihnilo? Mislili smo tukaj, da bojo zdaj kmalo kake bukve na svitlo prišle v slovenskem jeziku, ki jih Nemci že toliko imajo. Posebno se nam dopadejo te-le: „Die Liebe des göttlichen Herzens Jesu. Von P. Georg Patiss S. J.“ Ali pa: „Die Nachahmung des heiligsten Herzens Jesu in 4 Büchern, von P. P. Arnoudt. S. J.“, ktere so že četrtič natisnjene. Ljuba Dalica, prosimo te, opomeni gospode duhovne, naj poslovenijo ene ali druge, ktere se jim naj potrebniši zdijo in jih spravijo na svitlo prej ko mogoče. Plačilo zato jim ne bo odšlo, sej nam je znano, kaj je Jezus obljubil M. Margareti, kateri bojo Njegovo presv. Serce častili, da jim bo milostljiv tu in tam.

Duhorske spremembe.

V Ljubljanski škofiji: Č. g. Fr. Vrančič, duh. pom. pri sv. Križu pri Kost., gre zaradi bolehnosti v pokoj. — Fara Dobovec je razpisana 10. sušca. — Umerl je 5. t. m. č. g. E. Cubar, bivši kaplan v Ternovem.

Pogovori z gg. dopisovalci.

P. G. v V.: Ne vemo, če bi pri nas omenjena tvarina imela praktično rabo? Raji nekoliko počakajmo.